

**Тимчасовий бойовий статут
Механізованих військ
сухопутних військ Збройних
Сил України. Частина 1
(бригада)**

Механізовані війська — рід військ, що складає основу Сухопутних військ

України. Підрозділи механізованих військ виконують завдання щодо утримання

зайнятих районів, рубежів і позицій, відбиття ударів противника, прориву оборони

противника, розгрому його військ, захвату важливих районів, рубежів та об'єктів,

діють у складі морських та повітряних десантів. Механізовані з'єднання поряд з

танковими використовуються для введення у прорив і розвитку успіху на велику

глибину, для оточення та розгрому супротивника, переслідування та виконання

інших завдань.

Видання розраховане на широке коло читачів, які цікавляться військовою справою.

Стане в нагоді під час підготовки військовослужбовців Збройних Сил України

ТИМЧАСОВИЙ
БОЙОВИЙ СТАТУТ
МЕХАНІЗОВАНИХ
ВІЙСЬК СУХОПУТНИХ
ВІЙСЬК ЗБРОЙНИХ
СИЛ УКРАЇНИ
ЧАСТИНА 1 (БРИГАДА)

Видавництво
«Центр учбової літератури»
Київ – 2022

Упорядники:

Ануфрієв Микола Іванович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, почесний ректор Міжнародної кадрової Академії генерал-полковник міліції;

Копотун Ігор Миколайович — доктор юридичних наук, професор, заслужений юрист України, директор Європейського інституту післядипломної освіти;

Коропатнік Ігор Миколайович — доктор юридичних наук, професор, начальник кафедри правового забезпечення Військового інституту Національного університету імені Тараса Шевченка;

Кривенко Олександр Васильович — кандидат юридичних наук, доцент, доцент кафедри правового забезпечення Національного університету оборони України імені Івана Чернязовського, генерал-лейтенант;

Курилюк Юрій Богданович — доктор юридичних наук, доцент, полковник, начальник управління адміністративної юрисдикції Адміністрації Державної прикордонної служби України;

Петков Сергій Валерійович — доктор юридичних наук, професор, професор кафедри публічного та приватного права Гуманітарного навчально-наукового інституту Таврійського національного університету імені В. І. Вернадського.

Тимчасовий бойовий статут Механізованих військ сухопутних військ Т 41 Збройних Сил України. Частина 1 (бригада). — Київ: «Центр учбової літератури», 2022. — 108 с.

ISBN 978-611-01-2650-2

Механізовані війська — рід військ, що складає основу Сухопутних військ України. Підрозділи механізованих військ виконують завдання щодо утримання зайнятих районів, рубежів і позицій, відбиття ударів противника, прориву оборони противника, розгрому його військ, захвату важливих районів, рубежів та об'єктів, діють у складі морських та повітряних десантів. Механізовані з'єднання поряд з танковими використовуються для введення у прорив і розвитку успіху на велику глибину, для оточення та розгрому супротивника, переслідування та виконання інших завдань.

Видання розраховане на широке коло читачів, які цікавляться військовою справою. Стане в нагоді під час підготовки військовослужбовців Збройних Сил України.

ISBN 978-611-01-2650-2

© «Центр учбової літератури», 2022.

ПЕРЕДМОВА

Ситуація довкола України формується під впливом змін у регіональному безпековому середовищі та агресивних дій Російської Федерації.

Продовжується політична та економічна дестабілізація України, яка шкодить зусиллям України щодо інтеграції до ЄС та посилення партнерських зв'язків із НАТО.

Подальше нарощування Російською Федерацією військової присутності в безпосередній близькості до державного кордону України, мілітаризація тимчасово окупованої території шляхом формування нових військових частин, з'єднань, угруповань, системне постачання бойовикам військової техніки та засобів матеріально-технічного забезпечення вказують на те, що загроза поновлення активних бойових дій зберігається. На своїх західних кордонах Російська Федерація нарощує бойовий потенціал сухопутних військ, насамперед за рахунок відновлення загальновійськових (танкових) об'єднань, з'єднань і військових частин та модернізації ОВТ.

Зазначені фактори обумовлюють необхідність створення сучасної системи адекватної відповіді загрозам національній безпеці України, де питома вага належить Сухопутним військам Збройних Сил України (далі – Сухопутні війська), які повинні бути здатними виконувати завдання у різних умовах обстановки, підтримувати та розвивати оперативні (бойові) спроможності, забезпечувати готовність військ до ефективного їх застосування у складі сил оборони, забезпечувати їх розвиток та взаємосумісність зі збройними силами країн-членів Альянсу в умовах існуючих проблем сьогодення.

Сухопутні війська є головним носієм бойових спроможностей Збройних Сил незалежної Української держави. За своїм призначенням вони відіграють вирішальну роль у виконанні Збройними Силами України своїх функціональних завдань у будь-яких умовах відповідно до можливих загроз як у мирний, так і у воєнний час.

Ця публікація є проектом основного бойового керівного документу підготовки та ведення бойових дій механізованими (мотопіхотними, гірськоштурмовими) бригадами Сухопутних військ, яка містить загальні положення про призначення, структуру, систему управління, склад, завдання та розподіл повноважень структурних підрозділів штабів в S-структурі, підготовку та застосування військових частин в основних видах бою, та основні питання забезпечення.

Бойовий статут ґрунтується на досвіді застосування Сухопутних військ, здобутому в ході проведення операції об'єднаних сил, світовому досвіді ведення воєнних дій, а також враховує досвід участі Сухопутних військ в заходах міжнародного військового співробітництва.

Бойовий статут розроблений на основі Польового статуту армії США **FM 3.96**.

Дана публікація не відміняє дію “Бойового статуту механізованих і танкових військ Сухопутних військ Збройних Сил України, частина I (бригада)”, введеного в дію наказом командувача Сухопутних військ Збройних Сил України

від 25.12.2016 №8т та використовується під час проведення заходів підготовки військових частин у ході відновлення боєздатності на період апробації (протягом 2021-2022 років).

Усі питання, що стосуються цієї бойової публікації, надсилати до штабу Командування Сухопутних військ Збройних Сил України за адресою:

04119, м. Київ, вул. Дегтярівська 19, командування підготовки Командування Сухопутних військ Збройних Сил України, телекомунікаційної мережі “Дніпро” ubp@ksv.dod.ua (контактний телефон розробників для надання зауважень та пропозицій – 26-308).

ЗМІСТ

	ПЕРЕДМОВА	2
	ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ	7
	ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ	8
	ПЕРЕЛІК СКОРОЧЕНЬ ТА УМОВНИХ ПОЗНАЧЕНЬ	10
1	ОСНОВИ ЗАСТОСУВАННЯ СУХОПУТНИХ ВІЙСЬК ЗБРОЙНИХ СИЛ УКРАЇНИ	11
1.1	Роль та місце загальновійськових частин (підрозділів) Сухопутних військ Збройних Сил України в сучасних операціях	11
1.2	Особливості застосування військових частин (підрозділів) механізованих військ в умовах сучасних викликів та загроз	12
1.3	Орієнтовна структура бригад	13
1.3.1	Окрема механізована бригада	13
1.3.2	Окрема мотопіхотна бригада	13
1.3.3	Окрема гірсько-штурмова бригада	14
2	ЗАГРОЗИ	15
2.1	Розуміння загроз	16
2.2	Характеристики загроз	17
3	УПРАВЛІННЯ	18
3.1	Основи управління	18
3.1.1	Вимоги до управління	19
3.1.2	Принципи управління військовою частиною (підрозділом)	21
3.2	Система управління	22
3.2.1	Органи управління	23
3.2.2	Пункти управління	26
3.2.3	Засоби управління	30
3.3	Забезпечення роботи пунктів управління	31
3.3.1	Розгортання пунктів управління	31
3.3.2	Переміщення пунктів управління	33
3.3.3	Бойове чергування на пунктах управління	35
3.3.4	Захист, охорона і оборона пунктів управління	35
4	ОСНОВИ ОРГАНІЗАЦІЇ ШТАБУ	36
4.1	Призначення та завдання штабу	37
4.2	Вимоги до роботи штабу	40
4.3	Структура штабу	41
4.3.1	Основні принципи на яких базується створення структури штабу	41
4.3.2	Організаційна структура	42
4.3.3	Типова (базова) організаційна структура штабу	42
4.3.3.1	Підрозділ по роботі з особовим складом (S1)	43
4.3.3.2	Розвідувальний підрозділ (S2)	44
4.3.3.3	Оперативний підрозділ (S3)	45

4.3.3.4	Підрозділ логістичного забезпечення (S4)	46
4.3.3.5	Підрозділ цивільно-військового співробітництва (S5)	47
4.3.3.6	Підрозділ зв'язку (S6)	47
4.3.3.7	Служба радіоелектронної боротьби	48
4.3.3.8	Служба охорони державної таємниці	49
4.3.3.9	Топографічна служба	49
4.3.3.10	Підрозділ охорони, забезпечення та обслуговування	49
4.3.3.11	Інші структурні підрозділи штабу	50
5	ПІДГОТОВКА БОЮ (ДІЙ)	50
5.1	Загальні положення	50
5.2	Військовий процес прийняття рішення	53
5.2.1	Перший етап – отримання завдання	54
5.2.2	Другий етап – аналіз завдання	56
5.2.3	Третій етап – розробка варіантів дій	64
5.2.4	Четвертий етап – аналіз варіантів дій	67
5.2.5	П'ятий етап – порівняння варіантів дій	69
5.2.6	Шостий етап – затвердження варіанту дій	69
5.2.7	Сьомий етап – розробка планувальних та директивних документів	73
5.3	Особливості роботи з організації бою (дій) в умовах обмеженого часу	75
6	РОЗВІДКА ТА БЕЗПЕКА	75
6.1	Система розвідки	76
6.2	Безпека дій	77
7	СЕРЕДОВИЩЕ БОЙОВИХ ДІЙ	79
7.1	Розуміння середовища бойових дій	79
7.2	Формування середовища бойових дій	80
7.3	Інформаційний вплив в межах середовища бойових дій	80
8	ОБОРОНА	81
8.1	Загальні положення	81
8.2	Оборона в особливих умовах	85
8.3	Форми оборони	85
8.4	Ведення оборони	86
8.4.1	Ведення оборони району (позиційної оборони)	86
8.4.2	Ведення мобільної оборони	89
8.4.3	Здійснення відходу	90
8.5	Перехід від оборонних до наступальних та стабілізаційних дій	90
9	НАСТУП	91
9.1	Загальні положення	91
9.2	Наступ в особливих умовах	93
9.3	Форми наступального маневру	94
9.4	Ведення наступу	99
9.4.1	Зближення з противником	99

9.4.2	Атака	100
9.4.3	Розвиток успіху	101
9.4.4	Переслідування противника	102
9.5	Перехід від наступальних до оборонних та стабілізаційних дій	103
10	СТАБІЛІЗАЦІЙНІ ДІЇ	104
10.1	Загальні положення	104
10.2	Фази стабілізаційних дій	104
10.3	Джерела нестабільності	105
10.4	Ведення стабілізаційних дій	105
10.4.1	Забезпечення безпеки цивільного населення	106
10.4.2	Гуманітарна допомога	106
10.4.3	Забезпечення функціонування органів місцевого самоврядування	106
10.4.4	Забезпечення функціонування інфраструктури	106
10.5	Перехід від стабілізаційних до оборонних та наступальних дій	107
11	ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ВІЙСЬК	107
11.1	Основи забезпечення	107
11.2	Принципи забезпечення	108
11.3	Забезпечення бригади	108
11.4	Забезпечення дій	109
11.5	Ешелонування сил та засобів забезпечення	110
11.6	Зона підтримки бригади	110
	ДЛЯ ЗАМІТОК	111

ПОСИЛАННЯ НА ВІЙСЬКОВІ ПУБЛІКАЦІЇ

Позначка військової публікації	Повне найменування військової публікації
1	2
ВКП 5-00(11)03.01	Доктрина “Сухопутні війська Збройних Сил України” затверджена Головнокомандувачем Збройних Сил України 02.11.2020
ВД 7-05(03).01	Доктрина розвитку військових публікацій у Збройних Силах України, затверджена начальником Генерального штабу Збройних Сил України 03.06.2020
	Директива Генерального штабу Збройних Сил України від 13.03.2020 №Д-6 “Про організацію розробки доктринальних документів”
ВКДП 1-00(03).01	Наказ Генерального штабу Збройних Сил України від 26.12.2018 № 460 “Про затвердження Тимчасового порядку оформлення військових публікацій у Збройних Силах України”

ОСНОВНІ ТЕРМІНИ ТА ВИЗНАЧЕННЯ

Формами воєнних дій угруповань військ, військових частин та підрозділів у воєнному конфлікті є операції, бойові дії, бої та удари.

Операція – сукупність узгоджених і взаємопов'язаних за метою, завданнями, місцем і часом боїв, ударів, маневру, а також бойових, спеціальних, стабілізаційних дій військ (сил), які проводяться за єдиним замислом і планом для виконання визначених завдань в операційній зоні (районі, смузі) у встановлений період під єдиним керівництвом.

Бойові дії – організовані дії військових частин та підрозділів під час виконання бойових завдань; форма дій військових частин (підрозділів) для вирішення тактичних (оперативних) завдань у рамках операції угруповання військ (сил) або самостійно, а також між операціями (боями).

Бій – узгоджені за метою, завданнями, місцем і часом удари, вогонь і маневр військових частин (тактичних груп, підрозділів, підводних човнів, надводних кораблів, літаків, вертольотів) з метою знищення (розгрому) противника, відбиття його ударів і виконання інших завдань в обмеженому районі (зоні, смузі) протягом короткого часу. Бій може бути загальновійськовим, вогневим, повітряним, протиповітряним, морським.

Удар – складова частина операції, бойових дій, бою, а також особлива форма оперативного (бойового) застосування військових частин видів ЗС України, родів військ (сил), що полягає в одночасному ураженні угруповань військ, наземних, повітряних, морських об'єктів противника потужною дією на них зброєю або військами.

Удари можуть бути: залежно від засобів, які застосовуються – вогневі (ракетні, ракетно-артилерійські, авіаційні) і удари військами (силами); за кількістю засобів, які беруть участь, і об'єктів, які уражуються, – зосереджені, групові і поодинокі.

Вогонь – ураження противника стрільбою з різних видів зброї для знищення, подавлення, виснаження і руйнування. Вогонь розрізняють за тактичними завданнями, видами зброї, способами ведення, напруженістю, способами стрільби і видами вогню.

Маневр – організоване пересування військових частин (підрозділів) у ході бою з метою зайняття вигідного положення відносно противника і створення необхідного угруповання сил і засобів, а також перенесення або перенацілювання (масування, розподіл) ударів і вогню для найбільш ефективного ураження найважливіших угруповань і об'єктів противника.

Видами маневру є: охоплення, обхід, відхід та маневр ударами і вогнем.

Охоплення – маневр, який здійснюється військовими частинами, підрозділами з метою виходу у фланг противнику у вогневій взаємодії з військовими формуваннями, які діють із фронту.

Обхід – глибокий маневр, який здійснюється військовими частинами, підрозділами з метою виходу в тил противнику та його ураження у взаємодії з військовими формуваннями, які діють з фронту.

Відхід – маневр, який застосовується для виведення своїх підрозділів з-під ударів сил противника, що переважають, виграшу часу та зайняття більш вигідного рубежу (району, смуги). Відхід проводиться тільки з дозволу або за наказом старшого начальника.

Маневр ударами та вогнем полягає в одночасному або послідовному їх масуванні (зосередженні) на найважливіших об'єктах противника або в розподілі (розосередженні) для ураження декількох об'єктів, а також у перенацілюванні їх на нові об'єкти.

Спеціальні дії – форма дій військових частин (підрозділів), які ведуться з метою виконання спеціальних завдань у визначених зонах (районах) із застосуванням специфічних (спеціальних) способів (засобів).

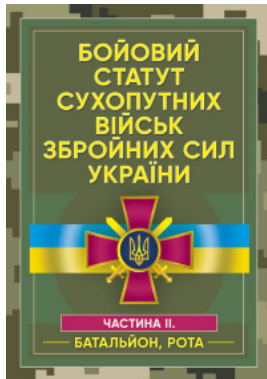
Стабілізаційні дії – форма дій військових частин (підрозділів), які ведуться з метою встановлення контролю над кризовими районами, підтримання в них безпеки і стабільності та створення умов, що унеможливають ескалацію (відновлення) воєнного конфлікту, у взаємодії з іншими складовими сил оборони, органами державної влади та місцевого самоврядування.

Майбутнє безпекове середовище – об'єктивний стан середовища у майбутньому, породжений соціальною взаємодією, розвитком технологій, глобальними політичними та економічними процесами, а також процесами, зумовленими природними та екологічними чинниками, які впливатимуть та можуть становити в майбутньому небезпеку національним інтересам та фундаментальним цінностям держави, нейтралізація яких потребує залучення (застосування) сил оборони.

Ситуація за сценарієм – один із варіантів імовірного виникнення і розвитку кризової ситуації, що потребує застосування (залучення) сил та засобів сектору безпеки і оборони.

Типові завдання Збройних Сил України – структурований перелік перспективних завдань (стратегічних, оперативних і тактичних), які можуть виконувати органи військового управління, з'єднання, військові частини, Збройних Сил України у довгостроковій перспективі відповідно до імовірних сценаріїв виникнення та розвитку ситуацій воєнного характеру.

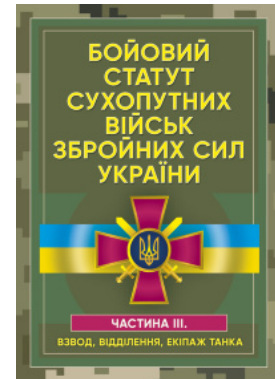
Рекомендована література

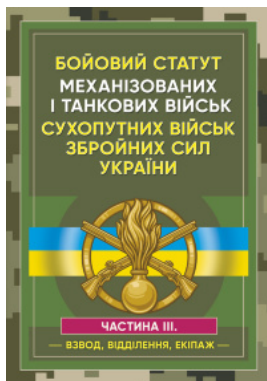
Бойовий статут сухопутних військ Збройних сил України. Частина II. (Батальйон, рота)

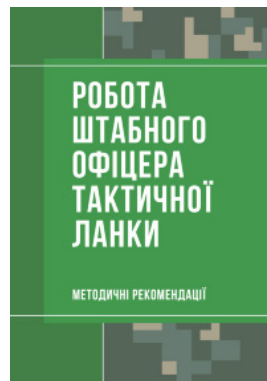
Бойовий статут Механізованих і танкових військ сухопутних військ Збройних Сил України. Частина 2 (Батальйон, рота)

Бойовий статут сухопутних військ Збройних сил України. Частина III. (Взвод, відділення, екіпаж танка)

Бойовий статут Механізованих і танкових військ сухопутних військ Збройних Сил України. Частина 3 (Взвод, відділення, екіпаж)

Робота штабного офіцера тактичної ланки. Методичні рекомендації

Методичні рекомендації з планування та організації бою за стандартами НАТО (штаб бригади (батальйону) та їм рівних)

ridmi
ТВІЙ УЛЮБЛЕНИЙ КНИЖКОВИЙ

КУПИТИ